

Udgiftens Størrelse med de i det Statistiske Bureau tilstedeberende Oplysninger, der findes i de til dette aarlig indsendte Overfigter over Kommunernes samlede Indtægter og Udgifter. Det viste sig nemlig ved en nærmere Betragtning af de indsendte Beretninger, navnlig for Landets Vedkommende, at Raadene paa flere Maader have misforstaaet det paa det udsendte Skema fremsatte Spørgsmaal. Paa den ene Side have saaledes endel Kommuner kun medtaget den egentlige Pengeløn til Læreren, hvorimod de have udeladt saavel Verdien af ydede Naturalier, som Udgifter foranledigede ved Bygningers og Inventaries Bedligeholdelse, Inventaries Anskaffelse, Skatter og Afgifter, Tilskud til andre Kommuners Skolevæsen o. s. v.; atter andre Kommuner have foruden den egentlige Pengeløn kun medtaget een eller flere af de nævnte Poster. Omvendt have paa den anden Side nogle Kommuner, foruden hvad de aarlig ordinært gave ud til Skolevæsenet, ogsaa under denne Konto medtaget Poster, som Bolig og Jord, Offer og Accidenter, Udgifter til nye Bygningers Opførelse o. s. v., enten samlede eller enkeltvis. For nogle enkelte Kommuners Vedkommende endelig er det opgivne Tal ikke et Gjennemsnit af, hvad der aarligt var udredet i de sidste tre Aar til Skolevæsenet, men derimod Summen af de i disse Aar udgivne Bølg, med andre Ord et Tal, der er tre Gange for stort.

En lignende Fejlsføren har man maattet foretage ved Spørgsmaalet om Antallet af skolepligtige Børn, idet en stor Del af de kommunale Raad, og det saavel i Kjøbstæderne som paa Landet, ogsaa paa dette Punkt have misforstaaet det paa Skemaet fremsatte Spørgsmaal. Foruden nemlig at enkelte Raad istedetfor Gjennemsnitsantallet af skolepligtige Børn i de sidste tre Aar have opgivet Summen af de i disse Aar skolepligtige Børn, viste det sig ogsaa, at de indsendte Beretninger jævnlig kun gav Oplysning om Antallet af de Børn, der søgte Almueskolerne, hvorimod de Børn, der nøde privat Undervisning, hvad enten i Skole eller i Hjemmet, ikke vare medtagne. Man har derfor været nødsaget til for de enkelte Indberetningers Vedkommende at jævnsøre det paa dem opgivne Tal med de Oplysninger, der findes om de skolepligtige Børns Antal i de til Kirke- og Undervisningsministeriet fra de vedkommende Skoledirektioner aarlig indsendte Beretninger om Skolevæsenets Tilstand.

I.

De til denne Gruppe hørende Overfigter, nemlig Tabel I., II., III., IV. og V., der som foran anført give Oplysning om Kommunernes aarlige ordinære Udgifter til Skolevæsenet efter Gjennemsnittet af de sidste tre Aar, samt om Gjennemsnitsantallet af skolepligtige Børn i samme Tidrum m. m., ere udarbejdede paa Grundlag af Indberetninger, udsyldte af de kommunale Raad, for Landets Vedkommende altsaa af Sogneraadene, for Kjøbstæderne af Byraadene, og for Handelspladserne af de paagældende Kommunalbestyrelser, og falde i to Underafdelinger, nemlig paa den ene Side Tabel I., II. og III., der omhandler Landet, og paa den anden Side Tabel IV. og V., der fremstille de samme Forhold i Byerne og Handelspladserne. Paa Tabel I. gives der Oplysning om Forholdene i hver enkelt Sognekommune, paa Tabel II. er Fremstillingen affattet herredsviis, og paa Tabel III. amtsviis. Tabel IV. omhandler de enkelte Byer og Handelspladser. Tabel V. er en Fremstilling af de samme Forhold, som paa Tabel IV., men kun for hvert enkelt Amt.

Som det vil ses af Anmærkningerne paa de vedkommende Overfigter har man været nødsaget til at holde enkelte Landdistrikter, da man manglede særskilte Beretninger fra dem, ude fra de Overfigter, hvor de egentlig hørte hjemme, og optage dem paa Kjøbstadsøverfigterne under vedkommende Kjøbstad i Forbindelse med denne.

Ligeledes har man, og det ikke blot her, men ogsaa for Gruppen III.'s og IV.'s Vedkommende, da Forholdene i Handelspladserne langt mere ligne dem i Byerne end dem i de øvrige